

Deo nobis auxilium praebente omnia,
 quae pro honore sanctae catholicae
 ecclesiae ad dei placitum fieri properamus, legibus
 constituere et operibus adimplere desideramus.

1 ¶ Et iam quidem multa cum eius auxilio statuimus,
 quae ecclesiasticae doctrinae statui conveniunt,
 in praesenti autem hoc pia deliberatione duximus
 corrigendum, quod hactenus contra dei timorem fiebat.

2 ¶ Cognitum etenim nobis est, quod, si quis
 sponsus vel sponsa post datas aut acceptas arras
 voluisset se divino deputare servitio et a saeculari
 conversatione recedere ac sanctimonialem vitam vivere
 atque in dei timore permanere, compellebatur
 vir quidem ea quae arrarum nomine dederat amittere,
 sponsa vero duplum id quod acceperat reddere.
 quod nostrae mansuetudini satis religioni esse contrarium visum est.

3 ¶ Undo per praesentem legem
 in perpetuum valituram iubemus, ut, si quis sponsus
 vel sponsa desideraverit saeculi istius vitam contemnens
 in sanctimonialium conversatione vivere, sponsus
 quidem omnia, quae arrarum nomine futuri causa
 coniugii dedisset, sine ulla imminutione recipiat,
 sponsa autem non duplum, sicut hactenus, sed hoc
 tantum sponso restituat, quod arrarum acceperat
 nomine, et nihil amplius reddere compellatur, nisi
 quod probata fuerit accepisse.

4 ¶ Nam et maritis et uxoribus qui saeculo renuntiant iam anteriore
 lege a nobis provisum est, ut, sive maritus sive
 uxor religionis causa a coniugio recesserit et solitariam
 vitam elegerit, unusquisque eorum res suas
 recipiat, quas vel pro dote vel ante nuptias donatione
 praestiterat, et hoc tantummodo lucri nomine
 consequatur ab eo qui solitariam vitam elegerit,
 quod debuit legitime vel ex pacto per casum mortis exigere.

5 ¶ Hoc etiam cognitum nobis correctione
 nostra dignum esse iudicamus, ut, si quis in
 parentum potestate constitutus vel constituta vel
 forsitan huiusmodi iure absolutus vel absoluta elegerit
 se vel monasterio vel clero sociare et reliquum
 vitae suae tempus sanctimonialiter degere
 voluerit, non liceat parentibus vel easdem personas
 quocumque modo abstrahere vel propter hanc tantummodo
 causam quasi ingratum a sua hereditate
 vel successione repellere, sed necesse sit eis omnimodo,

cum ultimam voluntatem suam sive per scripturam sive alio legitimo modo confidunt, quartam quidem portionem secundum leges nostras eis relinquere; sin autem amplius voluerit largiri, hoc eius voluntati concedimus.

6 ¶ Sin vero ultimam voluntatem parentes neque testamento neque alio ultimo elogio declarasse monstrati fuerint, omnem parentum substantiam heredes, quibus ab intestato competit, secundum leges nostras sibi defendant: nullo eis impedimento ex sanctimoniali conversatione generando, sive soli sive cum aliis ad successionem vocantur.

7 ¶ Huius perpetuae nostrae legis beneficia eos volumus obtinere, qui in monasterio vel clericatu perseveraverint. nam si qui eorum, de quibus praesentem legem posuimus, sanctimonialem vitam elegerint, ad saecularem autem conversationem remeaverint, iubemus omnes eorum res ad iura eius ecclesiae vel monasterii a quo recesserint pertinere.

8 ¶ His ita dispositis repetita lege iubemus, ut nullus Iudaeus vel paganus vel haereticus servos Christianos habeat. quod si inventi in tali reatu fuerint, sancimus servos modis omnibus liberos esse secundum anteriorem nostrarum legum tenorem.

9 ¶ In praesenti autem hoc amplius decernimus, ut, si quis de praedictis Iudaeis vel paganis vel haereticis habuerit servos nondum catholicae fidei sanctissimis mysteriis imbutos, et praedicti servi desideraverint ad orthodoxam fidem venire, postquam catholicae ecclesiae sociati fuerint, in libertatem modis omnibus ex praesenti lege eripiantur: et eos tam iudices provinciarum quam sacrosanctae ecclesiae defensores nec non beatissimi episcopi defendant, nihil pro eorum pretio penitus accipientibus dominis.

10 ¶ Quod si forte posthac etiam ipsi domini eorum ad orthodoxam fidem conversi fuerint, non liceat eis ad servitatem reducere illos, qui eos ad fidem orthodoxam praecesserunt: sed si quis talia usurpaverit, poenis gravissimis subiacebit.

11 ¶ Haec igitur omnia, quae pietatis intuitu nostra sanxit aeternitas, omnes iudices et religiosissimi antistites sive Africanae dioeceseos, in qua maxime huiusmodi vitia frequentari cognovimus, sive aliarum provinciarum naviter et studiosissime observare procurent. nam contemptores non solum pecuniaria multa, sed et capitis supplicio ferientur.